

Belang weidegang te berekenen

Michel de Haan

De Beweidingswijzer is een computerprogramma dat snel en eenvoudig berekent of het volledig opstallen van koeien voordeliger is dan weiden. De aspecten arbeid, economie en mineralenoverschotten krijgen hierbij aandacht. Op de website van het Praktijkonderzoek van de Animal Sciences Group (ASG) is de Beweidingswijzer gratis te gebruiken.

Keuze beweidingsstelsysteem onderbouwen

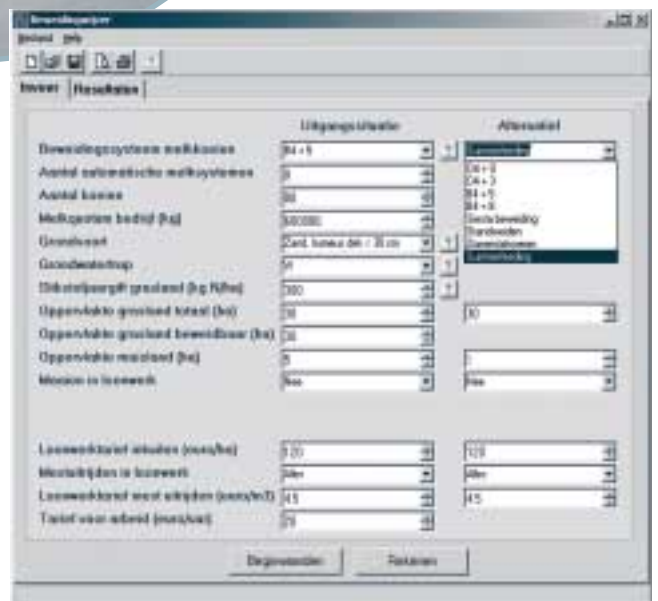
Steeds vaker overwegen veehouders de melkkoeien het gehele jaar op stal te houden. Aspecten als arbeidsgemak, hoge melkproducties, lange loopafstanden, automatisch melken en nitraatuitspoeling spelen daarbij een rol. Maatschappelijk wordt de ontwikkeling in de richting van jaarrond opstallen niet wenselijk geacht. Uit oogpunt van onder meer dierenwelzijn, diergezondheid en imago lijkt weidegang door melkvee gewenst. De vakgroep Rundveehouderij van LTO is initiatiefnemer voor de Beweidingswijzer. Met het oog op het imago van de sector is zij voorstander van koeien in de wei. Verplichting van weidegang door de overheid vindt zij echter niet gewenst. Volgens LTO maken melkveehouders hun keuze voor weiden of opstallen vaak niet op de juiste gronden. LTO wil dat melkveehouders een gefundeerde keuze maken voor een bepaald beweidingsstelsysteem (of opstallen). De Beweidingswijzer kan melkveehouders hierbij helpen via een berekening met objectieve

gegevens en geeft inzicht in effecten van bepaalde beweidingsystemen op arbeid, economie en mineralenoverschotten.

Toepassing Beweidingswijzer

Overdag weiden met 5 kg ds maïs bijvoeren (beperkt weiden) is voordeliger dan summerfeeding. Dat blijkt uit berekeningen bij een voorbeeldbedrijf (Tabel 1) met de Beweidingswijzer.

Figuur 1 Scherm met de invoerparameters van de beweidingswijzer

Tabel 1 Verschillen voor economische kengetallen, arbeid en MINAS bij twee varianten van summerfeeding (opstallen met geconserveerd voer verstrekken) ten opzichte van uitgangssituatie met beperkt weiden (alleen overdag weiden met 5 kg ds maïs bijvoeding)¹

	Alt B: Summerfeeding (geen onderscheid in loonwerkstarief)	Alt C: Summerfeeding (25 % lager loonwerkstarief dan in uitgangssituatie)
Arbeid (%)	0	0
Stikstofoverschot (kg/ha)	-30	-30
Fosfaatoverschot ex kunstmest (kg/ha)	0	0
MINAS-heffing (€)	-1200	-1200
Arbeidsopbrengst (incl. MINAS, €)	-4900	-900
Netto voerkosten (€)	-1900	-1900
Loonwerkkosten (€)	+6900	+2800
Vaste kosten (€)	+1200	+1200
Netto Bedrijfsresultaat (€)	-4900	-900

¹ Uitgangsbetrijf: 80 melkkoeien, 600.000 kg quotum, zandgrond met gtVI, stikstofjaargift van 300 kg per ha gras, 17.100 kg melk per ha en 15 % maïsland. Mest uitrijden gebeurt in loonwerk voor € 4,5/m³ en inkuilen gebeurt voor € 120/ha.

Het betreft een bedrijfssituatie met 600.000 kg melk, 80 koeien en ruim 17.000 kg melk per ha. Deze uitgangssituatie is in het programma ingevoerd zoals in Figuur 1 weergegeven en vermeld in de voetnoot van Tabel 1.

Vervolgens is een drietal alternatieven doorgerekend:

- A: Dag en nacht weiden met 3 kg ds ruwvoer bijvoeding (04+3)
- B: Summerfeeding, met een gelijk tarief voor mestuitrijden en gras inkuilen als in uitgangssituatie
- C: Summerfeeding, met 25 % lager tarief voor mestuitrijden en gras inkuilen dan in uitgangssituatie.

Allereerst rekent de Beweidingswijzer uit dat dag en nacht weiden van melkkoeien (alternatief A) bij ruim 17.000 kg melk per ha en 30 ha beweidbare huiskavel hier niet mogelijk is. Het grasaanbod in de weideperiode is hiervoor te laag.

Volledig opstallen kost geld

Summerfeeding (alternatief B), waarbij het hele jaar geconserveerd ruwvoer wordt verstrekt, leidt hier tot een lager netto bedrijfsresultaat dan bij beperkt weiden. Dit komt met name door een stijging van de loonwerkkosten met € 6.900,-. De voerkosten dalen door de hogere grasopbrengst. Bovendien gaat het programma er vanuit dat de melkproductie per koe stijgt, zodat geen 80 maar 78 koeien nodig zijn om het quotum vol te melken. Verder stijgen de vaste kosten door een grotere benodigde voeropslag. Daarnaast daalt het stikstofoverschot met 30 kg/ha, waardoor de MINAS-heffing met € 1.200,- daalt. Hoewel bij summerfeeding de nadruk op andere werkzaamheden ligt dan bij beperkt weiden, blijft de hoeveelheid arbeid op bedrijfsniveau gelijk.

Lager loonwerkstarief

Als het bedrijf erin slaagt om bij summerfeeding 25 % lagere loonwerkstarieven te bedingen voor uitrijden van mest en inkuilen dan bij beperkt weiden (alternatief C, zie laatste kolom Tabel 1), is het economisch plaatje een stuk gunstiger. Het netto bedrijfsresultaat daalt dan "slechts" met € 900,-. Argumenten voor een lager loonwerkstarief bij summerfeeding zijn er zeker. Wat te denken bijvoorbeeld van grotere percelen, geen afrastering en een hoog maaipercantage met veel werk voor de loonwerker.

De beweidingswijzer is gratis te gebruiken op onze internetpagina. Het adres is: www.asg.wur.nl/po, dan kiezen voor producten en vervolgens voor software. Het programma is ook te benaderen via de site van LTO. Bovendien is een PC-versie tegen kostprijs (€ 45,-) verkrijgbaar bij het Praktijkonderzoek ASG.